

Маркудлашылды
 Окутуунун сапаты жана методикалык
 камсыздоо бөлүмүнүн башчысы
 п.и.к., доцент М.М. Былыкова

BM

2024-ж. «28» *сентябрь*

№	Күтүлүүчү натыйжалар	Компетенциялар	Суроолор жана ташырмаалар	Сабактын аталышы
1.	<p>КН1: Курчап турган дүйнө жөнүндө илимий билимдердин системасына ээ. Коомдогу кабыл алынган моралдык жана укуктук нормалардын негизинде социалдык өз ара аракеттенишүүтө жөндөмдүү. адамдарга сый мамиле кылууга. башка маданиятка толеранттуу болууга, өнөктөштүк мамилелерди колдоого даяр; өзүнүн артыкчылыктарын жана кемчиликтерин сыңдоо менен артыкчылыктарды өркүндөтүүнү жана кемчиликтерин жоюуга, пикирлешүүгө даяр болуу.</p>	<p>ЖИК-6. Өзүнүн ишмердүүлүгүнүн жыйынтыктарын өз алдынча жогорку деңгээлде баалоого, өз эмгегин илимий негизде баалоого жөндөмдүү; СЖМ-2. Өзүнүн артыкчылыктарын жана кемчиликтерин критикалуу сыңдоо менен артыкчылыктарды өркүндөтүүчү жана кемчиликтерди жоюучу каражаттарды тандайт жана жолдорун белгилей алат;</p>	<p>1. Интеллектуалдык информациялык системаны биздин өлкөдө кантип өнүктүрсө болот? Өз оюндарды компьютердик технологияларды пайдалануу менен демонстрациялап бергиле. 2. Рубрикодо асинхрондук код деген эмнени түшүндүрөт? Мисал келтирип бергиле. 3. Издөө системасынын индекси бул-..... 4. Күнчөлүк турмушта интернеттин жана социалдык тармактын адам башасына тийгизген таасири, артыкчылыктары жана кемчиликтери атагыла.</p>	<p>-Интеллектуалдык маалымат системалары -Бизнес аналитика.</p>
2.	<p>КН2: Маалыматты түшүнүүгө корутундулоого жана анализдөөгө, максатты аныктоого, аны ишке ашыруунун жолдорун тандаого жөндөмдүү; логикалык жактан туура, аргументтүү түзүүгө; эл алдында чыгып сүйлөөгө, жыйналыштарда, электрондук коммуникацияларды ишке ашырууга жөндөмдүү.</p>	<p>ИК-1. Маалыматты түшүнүү, корутундулоо жана анализдөөгө, максатты жолго коюуга жана аны ишке ашыруунун жолдорун тандаого жөндөмдүү. ИК-4. Ишмердик мамилени: эл алдында чыгып сүйлөөнү, сүйлөшүүлөрдү, жыйналыштарды, электрондук коммуникацияларды ишке ашырууга жөндөмдүү;</p>	<p>5. Өндүрүштүк практикага чыккан ишкана жөнүндөгү маалыматтарды аудио, видео материалдарды, сүрөттөрдү отчет катары даярдап, презентация жасап бергиле. 6. Аялдардын кийимдерин сатуучу интернет магазиндин дизайндык жасалгасына анализ жүрүзүзүлө. Web-анализ деген эмне? 7. Программаны камсыздоо үчүн ыкмаларды санап көрсөтүп, программаларды классификациялап бергиле.</p>	<p>-Информатика -Бизнес аналитика -Алгоритмдөө жана программалоо</p>

	электрондук коммуникацияларды ишке ашырууга жөндөмдүү;	7. Программаны камсыздоо үчүн ыкмаларды санап көрсөтүп, программаларды классификациялап бергиле.	
3.	<p>КНЗ: Колдонмо маселелерди чыгарууда табигый илимий дисциплиналардын негизги мыйзамдарын жана заманбап ИКТны колдонууга: информациялык системаларды долбоорлоодо алгоритмдерди програмагоого жөндөмдүү.</p>	<p>КК-3. Колдонмо маселелерди коюуда жана чыгарууда табигый илимий дисциплиналардын негизги мыйзамдарын жана заманбап ИКТ колдонууга жөндөмдүү;</p> <p>КК-7. Информациялык системаларды долбоорлоодо алгоритмдарды, программалык жабдууну жана операциялык системаны негиздеп тандоо менен иштетүү</p> <p>8. Compile оператору цикл ичинде чакырылганда эмне кылат?</p> <p>9. 3D MAX программасын пайдаланып, кандайдыр бир спорттук оюн талаасын чакылдырып бергиле.</p> <p>10. 3D MAX программасынын жардамчында турмуш-тиричиликке керектүү кумураны жасап бергиле.</p> <p>11. break оператору цикл ичинде чакырылганда эмне кылат?</p> <p>12. \$i = 5 кодун аткаргандан кийин \$result өзгөрмөсүндө эмне болот; \$ result = \$i++;</p> <p>13. HTML программагоо тилинин жардамчында берилген шилтемени жаны терезеге ачыла тургандыгын көрсөтүп бергиле.</p> <p>14. Математикалык модель жана анын негизги элементтерин пайдаланып, кандай моделдерди түзүүгө болот? Моделдердин негизги түрлөрүн айтып бергиле.</p>	<p>-Веб тиркемелерди иштеп чыгуу технологиялары</p> <p>-Программалык камсыздоо инженериясы</p> <p>-Веб тиркемелерди иштеп чыгуу технологиялары</p> <p>-Макро жана микро анализдеги математикалык методдор</p>
4.	<p>КН4: Инновациялык идеяларды тушунууга, заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен бирге өз алдынча жаны билимди өздөштүрүүгө жөндөмдүү; колдонмо маселелерди информатизациялоо жана автоматташтыруу боюнча долбоорлордун экономикалык эффективдүүлүгүн баалоого жөндөмдүү</p>	<p>ЖЖК-3. Заманбап билим берүү жана маалымат технологияларын колдонуу менен бирге, өз алдынча жогорку деңгээлде жаны билимдерди өздөштүрүүгө жөндөмдүү.</p> <p>КК-10. Колдонмо маселелерди информатизациялоо жана автоматташтыруу боюнча долбоорлордун экономикалык эффективдүүлүгүн баалоого жөндөмдүү;</p> <p>15. Бир ишкананын мисалында корпоративдик бизнестин өзгөчөлүгүн айтып бергиле.</p> <p>16. Кыргызстанда корпоративдик бизнестин өнүгүшү азыркы мезгилде канчалык деңгээлде өнүгүп жаткандыгын демонстрациялап бергиле.</p> <p>17. Corel Draw программасынын куралдар панелги эмнесерди камтыйт?</p> <p>18. SketchUp программасында инструменттердин көптүгүн кантип чакырабыз? Инструменттер панелин пайдаланып, 3Dда айлананы чийип бергиле.</p> <p>19. SketchUp программасында 30;30;40 элчөмүндөгү үч бурчтукту чийип, көрсөтүп бергиле.</p>	<p>-Информатика</p> <p>-Операцияларды башкаруу: Бизнеси башкаруу</p> <p>-CorelDRAW</p> <p>-3Dмоделдөө SketchUp</p>

<p>5. КН5: Ишкана –мекемелерде колдонулуучу экономикалык информациялык системаларды түзүү процесстерин документтештирүүгө, муктаждыгын аныктоого, автоматташтыруу маселесин коё билүүгө жөндөмдүү.</p>	<p>КК-6. Ишканын информациялык ресурстарга жана электрондук чөйрөдөгү билим булактарына болгон муктаждыгын изилдөө жүргүзүүгө жана аныктоого, информациялык системаларга негизги талаптарын түзүүгө, колдонмо жана информациялык процесстердин</p>	<p>20. SketchUp программасынын жардамында анимация берүүчү командаларды пайдаланып, каалаган элементке анимация бергиле. 21. SketchUp программасында жасалган бир же бир нече объектердин группасын түзүлө. 22. CorelDRAW графикалык программасында танытма (визитка) түзүү. 90x50 өлчөмүндө тик бурчтук түзүлө (визитканын өлчөмү мм менен). Визиткада: аты-жөнү, телефон номери, дарегти болуусу керек. Даяр болгон визитканы А4 баратына толгура көбөйткүлө жана горизонталдык, вертикалдык жактары боюнча бир катарга тегиздегиле. Жыйынтыгында файлды pdf форматтында сактагыла. 23. CorelDRAW графикалык программасында негизги теманы 24 пиксел өлчөмдөгү, сары (оранжевий) түс менен жазып көрсөткүлө. 24. Сүт продукциясын чыгаруучу мекеменин CRM системасын түзүүнүн этаптарын айтып бергиле. CRM системасынын азыркы күндөгү актуалдуулугун көрсөткүлө. 25. Сайтта таблица түзүүчү теттерди жана атрибуттарды пайдаланып, өзүнөрдүн тайпакардын тизмесин (студенттердин аты-жөнүн, туулган жылы, жашаган жерин) түзүп көрсөтүп бергиле. 26. Информатика сабаты боюнча тест түзүүчү тиркемелерди же прораммалоо тилдерин пайдаланып тест түзүп бергиле.</p>	<p>-Веб тиркемелерди иштеп чыгуу технологиялары</p>
		<p>27. Ишканын интернет магазинин проектирөөнүн алгоритмин түзүп бергиле. 28. Квавиатурадан үч сапты ырааттуу түрдө окуган программаны жазыңыз.тасманын аталышы, кинотеатрдын аталышы жана убакыт.Андан кийин экранда «билетте» [тасманын аталышы] жана [кинотеатрдын аталышы] брондолгон «[убакыт] көрсөтүлүшү керек.»</p>	<p>-Алгоритмдөө жана прораммалоо -Программалоо технологиясы</p>

		<p>реинженерингине катышууга жөндөмдүү;</p>	<p>29. Ишкананын бизнес-планын түзүп, SWOT-анализ жүрүзүлсө. Бизнес-план түзүүнүн максатына ылайык ага коюлуучу талаптарды атап бергиле.</p> <p>30. Микрокредиттик ишкананы ачууну проектирлөөнүн инкременттик моделин түзүп бергиле.</p> <p>31. Ишкана-уюмдун каржылары жөнүндөгү негизги түшүнүктөрдү жана анын курамы, максаттары боюнча айтып бергиле жана өзгөчөлүктөрүн көрсөткүлө.</p> <p>32. Ишкананын материалдык эмес активдеринин, негизги түшүнүктөрүн, курамын жана максатын айтып бергиле.</p>	<p>-Нарбалык тармактар экономикасы</p>
<p>6.</p>	<p>КН6: Профессионалдык чөйрөдө, техникада, технологияда жана илимде жаны кубулуштардын социалдык-экономикалык, маданий жыйынтыктарын баалоого, анализдөөгө жөндөмдүү; (нормативдик укуктук документтерди, информациялык системалар жана технологиялар боюнча стандарттарды колдонууга жөндөмдүү.)</p>	<p>ЖИК-5. Профессионалдык чөйрөдө, техникада жана технологияда, илимде жаны кубулуштардын социалдык-экономикалык жана маданий жыйынтыктарын баалоого жана анализдөөгө жөндөмдүү;</p>	<p>33. MS Excel электрондук таблицасынын мүмкүнчүлүгүн пайдаланып, өндүрүштүк практикада болгон ишкананын кызматкерлеринин тизмесин киргизгиле, болжолдонгон айлык маянасын жазгыла, анын 21% киреше салтыгынын чыгарып салгандан кийинки айлык маянасын эсептеп бергиле жана айлык маяналары боюнча диаграммасын тургузгүлө.</p> <p>34. Квалификациялык практикага чыккан ишканага системалар теориясын жана системалык анализдин классификациясынын негизинде анализ жасатыла жана MS Word/SmartArt же MS Visio графикалык мүмкүнчүлүгүн пайдаланып, ишкананын түзүмдүк (структуралык) түзүлүшүн түзүп бергиле.</p> <p>35. MySQL менеджер интерфейсин жардамдында ПИЭ адистигинин бүтүрүүчүлөрүнүн базасын түзүлсө, биринчи ачыкты пайдаланып, таблицаны толтуруула. Түзүлгөн план боюнча маалыматтардын системасынан сапаттарын текшергиле жана жогорудагы MySQL менеджер боюнча бааңдап бергиле.</p> <p>36. Салыктар жана пайыздарды эсептөөнүн формулаларын пайдаланып, MS Excel</p>	<p>-Информатика</p> <p>-MySQL</p>

		<p>электрондук таблицасында автоматташтырыл бергиле.</p> <p>37. Финансылык рента жана анын параметрлерин аныктоо менен мисал катары насыяларды төлөө графитин түзүп бергиле.</p> <p>38. Камсыздандыруудагы финансылык эквиваленттүүлүгүн айтып бергиле жана мисал менен көрсөткүлө.</p> <p>39. Насыялар жана кредиттик системанын түрлөрүн классификациялап бергиле.</p> <p>40. Ишкана-үюмдардын укуктук-уюштуруу формалары жана алардын артыкчылыктары менен кемчиликтери айтып бергиле.</p> <p>41. Экономикалык моделдештирүүдө функциялардын жана графиктердин, дифференциалдык эсептөөнүн, орточо маанилердин колдонулуштарын аныктап бергиле.</p> <p>42. Кыргызстанда салыктардын баага, суроо-талапка жана сунушка болгон таасирин ачып бергиле. Мисал келтиргиле.</p> <p>43. Экономиканын кайсы практикалык маселелерининин чечилишинде өндүрүштүк функциялар жана алардын касиеттери колдонулат? Мисал келтиргиле.</p>	<p>-Финансылык математика</p> <p>-Чарбалык тармактар экономикасы</p>
<p>7.</p> <p>КН7: Ресурстарды рационалдуу пайдаланууга, жаратылышты коргоого, Дени сак жашоо образы үчүн алган билимин колдонууга коллективде, дисциплиналар аралык проекттер менен иштөөгө жөндөмдүү.</p>	<p>СЖМ-5. Коллективде, ошондой эле дисциплиналар аралык проекттер менен иштөөгө жөндөмдүү;</p>	<p>44. Автоунаа суткасына абата болжол менен 20 кг газ чыгарса. Университеттин короосунунда токтоп турган 50 унаа айдын жумуш күндөрү канча газды абата чыгара аларын MS Excel электрондук таблицасында эсептеп бергиле.</p> <p>45. Орто Азия чөлкөмүндө жылына адамга болжол менен 300 кг зыяндуу заттар көмүр кычкыл газы түшсө, анда Кыргызстандын, Казакстандын, Узбекистан жана Тажикстан калкынын саны боюнча канча кг зыяндуу заттар болорун диаграмма аркылуу салыштырып көрсөтүп бергиле.</p>	<p>-Информатика</p> <p>- Экология</p>

<p>8.</p> <p>КН8: Экономикалык информациялык системаларды түзүү жана башкаруу процесстерине катышууга, техникалык каражаттардын аппараттык-программалык комплексинин түзүлүшүн тандоого жөндөмдүү.</p>	<p>КК-12: Информацияны жана коммуникацияны иштетүүчү техникалык каражаттардын аппараттык-программалык комплексинин түзүлүшүн тандоого жөндөмдүү;</p>	<p>46. Баалуу кагаздын номиналдык наркы 200 сомду түзөт. Эгер анын сатуу баасы 185 сом болсо, анын баалуу кагаздын курсун эсептегиле.</p> <p>47. Жөнөкөй жана татаал пайыздык өсүүнү салыштыруунун графигин түзүзүгүлө.</p> <p>48. Эффективдүү 18% ставканы камсыздоо үчүн ай сайынкы капитализация учурунда номиналдык ставка канча болууга тийиш экенин эсептегиле.</p> <p>49. Эгер инфляциянын денгээли үч айда 1,5%, 1,2%, 0,5% болсо, кварталдык инфляция индексин эсептегиле.</p> <p>50. MS Word тексттик редакторунун жардамында SmartArt инструментин пайдаланып, компьютердин маалыматты иштеп чыгуу процессин көрсөтүп бергиле.</p> <p>51. Рыноктун инфраструктурасынын негизги түшүнүктөрүн жана маанызы жөнүндө айтып бергиле? Товардык, финансылык жана жумушчу күч рынокторуна мисал келтирип бергиле.</p> <p>52. Ишкердүүлүктү баштап жана аны белгилүү бир денгээлге чейин өнүктүрүү үчүн алынган баштапкы капиталдын каржылоо булактарын мүнөздөлүшүнө карап классификациялагыла.</p> <p>53. Өндүрүш чыгымдары, курамы жана чыгымдардын классификациясы.</p> <p>54. Экономикалык анализде дифференциалдык эсептөөнү кантип эсептөөнү көрсөтүп бергиле? Дифференциалдык эсептөөнү экономикадагы функцияларды изилдөөнү колдонууга сунуштагыла.</p>	<p>-Экономикалык маалыматтык системалар теориясы</p> <p>-Финансылык математика</p> <p>-Чарбалык тармактар экономикасы</p>
<p>9.</p> <p>КН9: Топтук долбоорлордун ичинде кесиптик коммуникацияларын ишке ашыруу үчүн катышууга, информациялык системаларды колдонууга окутууга жөндөмдүү.</p>	<p>КК-11: Жашоо циклынын баардык этаптарында ИС жана сервистерди түзүү жана башкаруу процесстерине катышууга жөндөмдүү;</p> <p>ИС-6: Уюмдашкан чечимдерди иштеп чыгууга жөндөмдүү;</p>	<p>55. Статистикалык жана динамикалык тестирлөөсүнүн айырма чыдылыктарын салыштыргыла жана колдонуу чөйрөсүн көрсөтүп бергиле.</p> <p>56. "ОшМУнун 85 жылдыгы" деген текстти жазгыла жана текст канча сөздөн тургандыгын текшерүүчү программа же тиркеме түзүп, жыйынтыгын көрсөтүп бергиле.</p>	<p>-Алгоритмизация жана программалоо</p> <p>-Макро жана микро анализдети</p>

		<p>57. Экономикалык анализде абсолюттук жана салыштырмалуу чоңдуктар жөнүндө айтып бергиле. Жалпы, орто жана маржалык чоңдуктардын ортосундагы байланыштарды мисал менен көрсөтүп бергиле</p>	<p>Математикалык методдор</p>
<p>10. КН10: Программалык каражаттарды долборлоодо, конструкциялоодо жана жөндөөдө стандарттарды, моделдерди, сапатын жана ишенимдүүлүгүн баалоочу методдорду колдонууга, информациялык коопсуздукту анализдөө жана камсыздоо методдорун, каражаттарын тандоого жөндөмдүү.</p>	<p>КК-14. Программалык каражаттарды долборлоодо, конструкциялоодо жана жөндөөдө технологиялык жана функционалдык стандарттарды, заманбап моделдерди, сапатын жана ишенимдүүлүгүн баалоочу методдорду колдонууга жөндөмдүү; КК-15. Информациялык коопсуздукту анализдөө жана камсызтандыруу методдорун жана каражаттарын тандоого жөндөмдүү;</p>	<p>58. Баага, суроо-талапка болгон ийкемдүүлүк, анын экономикалык талдоосу жана колдонулушу жөнүндө айтып бергиле. 59. Өндүрүш функциялары жана анын формалдуу касиеттери жөнүндө айтып бергиле. Өндүрүштүк функциянын маржасы жана орточо манисин мисалда көрсөткүлө. 60. Экономикадагы динамикалык тен салмактуулук түшүнүктөрүн айтып бергиле. Баланыстын жөнөкөй графикалык моделин түзүп бергиле. 61. A1, A2, A3 Уч көмүр кенинде тиешелүү 90, 70, 100 тонна көмүр даярдалган. Бул жүктү V1, V2, V3, V4 көмүр керектөөчүлөрүнө жөнөтүү керек жана алардын керектөөлөрү тиешелүү 50, 80, 40, 90 тонна. Эгерде 1 тонна көмүрдү A1 кенинен V1, V2, V3, V4 керектөөчүлөрүнө ташып жеткирүүгө тиешелүү 4, 5, 6, 7 A2 кенинен 4, 3, 2, 1 A1 кенинен 0, 1, 2, 3 акча бирдиги жумшалса, ташууларга кеткен чыгымдар эн аз болгондой жүктөрдү ташып жеткирүүнүн планын түзүлө. 62. Ишкана P1 жана P2 түрдөгү продукцияларды өндүрүү үчүн S1, S2, S3, жана S4 төрт түрдөгү ресурстарды пайдаланат. Ресурстардын запастары, продукциялардын бирдигин даярдоодо сарпталуучу ресурстардын бирдиктери төмөнкү таблицада келтирилген.</p>	<p>-Финансылык математика -Макро жана микро анализдеги математикалык методдор -Экономикадагы операцияларды изилдөө</p>

Ресурстун түрлөрү	Ресурстун маңысы	Продукциялардын бирдигин даярдоодо сарпталуучу ресурстардын бирдиктери			
		P1	P2		
S1	30	3	5		
S2	21	3	2		
S3	24	4			
S4	8	-			II

		<p>Р1 жана Р2 продукцияларын реализациялоодон түшкөн пайда тиешелүү түрдө 4 жана 5 акча бирликти түзөт. Продукцияларды сатуудан түшкөн пайда максималдуу болуу тургандай өндүрүүнүн планын танкыла.</p>	
<p>11. КН11: Маалыматтарды иштетүүгө, башкарууга, локалдык тармактарды түзүүгө, интернетти колдонууга жөндөмдүү.</p>	<p>ИК-5. Маалыматтарды кабыл алуунун, сактоонун, жана кайрадан иштеп чыгуунун негизги ыкмаларын, жолдорун жана каражаттарын, маалыматты башкаруу каражаты катары, глобалдуу компьютердик түйүндөрдө жана нормативдик маалыматтык системаларда колдоно билет;</p>	<p>63. MS Word тексттик редакторунун жардамдында квалификациялык жумушту долоорлоодогу бардык талаптарды эске алып, башкы бетти форматтап (рамка коюуп, WordArt, шрифттин өлчөмүн, стилин, баракка номер коюп) бергиле. 64. Логистикалык компаниянын маалымат системасын MS Visio программасынын жардамдында көрсөтүп, анализдеп бергиле. 65. Дүйнөлүк маалымат булактарынын бүгүнкү күндөгү ролун айтып бергиле жана «Фирманы презентациялоодо колдонулуучу булактар» аркылуу ачып көрсөткүлө. 66. Интернет рекламанын түрлөрүн айтып, андан кийин бир таргеттүү рекламаны пайдаланып «Компьютерди сатуучу» дүкөнүн рекламалык банеринин жасалгасын электрондук формада көрсөткүлө. 67. Маалымат булактарынын түрлөрүн жана ролун айтып бергиле жана интернеттен Google тиркемесин пайдаланып, иштөөнү колдонуп, кантип маалыматты тез табууну көрсөтүп бергиле. 68. Пайдалуулук функциясы деген эмне? Аны максималдаштырууну эсептеп бергиле.</p>	<p>-Информатика -Дүйнөлүк маалыматтык системалар</p>
<p>12. КН12: Социалдык маектешүү денгээлинде англис тилин билет, эмгек базарынын керектөөлөрүн эсепке алууда жана ресурстарды оптималдуу пайдаланууда чет элдик тайжрыйбалардын илимий-техникалык маалыматтарын колдонуу менен анализдөөгө, чет элдик</p>	<p>ИК-3. Социалдык маектешүү денгээлинде чет тилдердин бирин билүү;</p>	<p>69. Өзүңдүн квалификациялык ишиндин аннотациясын, ачыкч сөздөрүн кыргыз, орус, англис тилдеринде даярдап, көрсөт. 70. "My profession" аталышындагы англис тилдеги текстти интернет желеси аркылуу издеп, аны компьютердик каражаттарды пайдалануу менен башка тилдерге которуп бергиле.</p>	<p>-Орус тили -Чет тили -Кыргыз тили</p>

өнөктөштөр менен кызматташууга жөндөмдүү	*71. Официалдуу жана официалдуу эмес иш кагаздардын үлгүсүн MS Word текеттик редакторуунун жардамында жасап көрсөткүлө.	
---	---	--

КИЖИК кафедрасынын башчысы, ф.-м.и.к., доцент:

У.З.Эркебаев

МФТИТ институтунун директору, ф.-м.и.к., доцент:

Б.А. Азимов

